

L. Klíma

J Á J E J Á !

1651117

Ladislav Klíma

JÁ JE JÁ!

Z dopisu příteli ing. Antonínu Pavlovi

Praha

1985

27. II. 1925

Kdybyh já byl recensentem, mou oblastí byla by recense metafysická: osobně metafysická, objektivně-subjektivně metafysická...; nebo-li jedním slovem vsutku hluboká. Poznání nejhluší podstaty, tj. metafysiky cizí duše: „dílo“ jen vedlejším výronem jejím, jedním z nesčetných, – projevem – Boha! ne už osoba, – Eúh by byl to, co bych vždy a všude recensoval! To jest jedině důstojno... vše ostatní – Menschliches – Allzumenschliches neboli zvířecnost, blbě slepý egoismus! a tím byla dosud všechna kritika, všechna „kultura“, všechno lidstvo!

1925

Zde prameni onen partiellní nedostatek největší síly, o níž jsem psal v dopise prvé. Tou je uvědoměné naprosté bytí sebou: její nedostatek – příklonění se, příklánění se, opírání. Třeba být ovšem opřenu, ale jen o sebe. Je směšně žalostný pohled na toho, kdo opírá se po celý život o berle, nemaje toho vlastně vůbec zapotřebí; jehož ludibristní tragikou je celoživotní víra, že jich zapotřebí má. Jsa není, nejsa je . . .

Zatracení moralisté, nevidící, že pták lítá křídly, a ne zobákem, že vše v historii, vše v přírodě je jen násilím, že násilí je totéž co síla, co boj, boj totéž, co život, síla totéž co cena, že jejich moralismus je to nejvilnější: kňourání povaleného slabocha.

13.-15. IV. 1914

Člověk jest jitrnice nabitá hovny a jitrnici nabitou hovny zůstane, ať snaží se sebesměšněji být čistým, vždy ctnostným, vždy noblesním; všechny očišťovací snahy jsou jen stupidním maskováním hnilobného vnitřku – tím smrdutější hromadí se pod maskou evaporace, – příklad žena; jsou jen pštroší procedurou – zatajeno není zahlazeno; jsou omýváním hovna, aby bylo čisté, – teprve pak bude po jeho špíně, až z něho nic nezbude; ceterum autem censeo, animalitatem esse delendam, – musí být refrain filosofie. A za každým aestetickým soudem musí volat duch slyšet chřastění otrockých sociálních řetězů.

Dříve dychtil jsem slyšet úsudky jiných o sobě, a řekl-li kdo, že zná mou povahu, vybídl jsem jej, aby šel s tím ven; obyčejně se každý vykroutil a kdo se do toho pustil, mluvil tak ploše a deploabilně, nebo tak falešně i bez znalosti nejnmutnějších předpokladů a psychických fakt, že když jsem se nepoučil aspoň pobavil.

Pravda, že imputuje-li nám někdo zbabělé myšlenky, první, co v nás vyvstane, je pocit urážky; ale toť spodní, nízký hlas nedůtklivé, sociální, slepé egoistní mrchy v nás. V lepších duších přebluší jej hned hlas vidoucího poznání: nikdo není příliš, nikdo není dostatečně silný, – každému dobrá jsou excitancia, allevantia, jako tato báseň G.; Buonaparte měl den co den více zbabělých pocitů, než svých řídkých vlasů.

1925

Právě já s mými vlastnostmi, nemohl jsem se naprosto zrodit ze tvorů, kteří nic mého nemají, jako se nenarodí holoubě z veverka a jako z pytle s bukvicemi nevytáhnou hrst ořechů. Moji rodiče byli oba personalities... Člověk rodí člověka, – ale jde o to, kterého právě! Já je já! A pojem člověk hrůzné nedorozumění. Jisto aspoň, že ze stádného „člověka“ povstávají tenké vrstvy lidí svých, od onoho podstatně rozdílných a jemu podstatně nepřátelských.

Hlavní максима etiky je: hled', člověčí prase, nejen na člověka, ale na vše! Člověk to dosud vůbec nedělal – důkaz, že je dosud absolutní hovado.

5. 4. 1925

Český „realismus“ je nejidiotčtější, nejbahnitější ze všech mně známých illusí, je illusí kastrvaných otrockých volů a vyřezaných sviň, v nejlepším případě kohout s jedním varletem, vašek...

Legendy... – hezká věc, jen nesmějí být příliš blbé.

Není hanbou pro vyššího ducha přidávat, přiznávat se k nevyslovitelně mrzkým heslům, – ne, pouze slovům, která jenom nejvyšší chátra, inclusive její pasáci, žvaní a oscl po oslu papouškuje?

6. VII. 1914

Vyšší člověk jest essentielně více méně chorobnou přemírou duševní aktivity, „genie“ horečkou, věčnou exaltací, přetopením, již již praskajícím přepětím; více než kdo jiný, potřebuje odpočinku, tj. radikální změny činnosti, duchamorné duševní dřiny tím není; monstrosní, absurdní, hrozné! . . . Jeden z kategorických imperativů vyšších lidí: živ se prací převážně fysickou! ovšem velmi opatrně vyvolenou. Pravda sice, že kdo není vůl a baba, dovede vždy velmi rychle zbohatnout, legálně nebo ilegálně, a může pak každé povolání odhodit; ale téměř všichni lidé jsou baby nebo volové.

Tyto ukázky z dopisů filozofa Ladislava Klímy
příteli ing. Antonínu Pavlovi vydal M. Michálek v Praze
roku 1985.

Z celkového počtu 25 exemplářů tištěných na ruční papír
z Velkých Losin je 5 výtisků opatřeno kresbami různých umělců,
zbytek vyzdobil originální grafikou Jiří Sozauský.

Tento výtisk má číslo:

21